

Uitspraaknr. 07.029-043

Datum:

6 juli 2007

Zorgleerling, leerlinggebonden financiering, verrichten van onderzoek als voorwaarde voor toelating, oneigenlijk gebruik machtspositie directeur; klacht gedeeltelijk gegrond; voortgezet onderwijs.

De klacht

De ouders van een ex-leerling van de school klagen erover dat de directeur oneigenlijk gebruik gemaakt van zijn machtspositie.

Omdat de ouders zich naar zijn mening onvoldoende coöperatief opstelden ten opzichte van de Permanente Commissie Leerlingenzorg Voortgezet Onderwijs heeft de directeur melding gedaan bij het AMK en heeft hij – nog voordat er duidelijkheid bestond over de plaatsing van hun zoon – de leerplichtambtenaar ingeschakeld. (LKC 07.029)

De ouders klagen er tevens over dat de Permanente Commissie Leerlingenzorg Voortgezet Onderwijs een bindend advies heeft gegeven waar de scholen voor voortgezet onderwijs in de gemeente niet van mogen afwijken. Dit terwijl er wel bezwaar ingediend kan worden tegen het advies. (LKC 07.043)

De feiten

De zoon heeft van groep 5 tot en met groep 8 onderwijs gevolgd op de school. In 2004 heeft hij een indicatie voor cluster 4 (kinderen met gedragsstoornissen) gekregen. Hij zat toen in groep 7. Een indicatie is nodig om toegang te krijgen tot het speciaal onderwijs of leerlinggebonden financiering. De zoon is in aanmerking gekomen voor leerlinggebonden financiering en heeft via stichting A, die in de gemeente integratie van leerlingen met een handicap of een stoornis binnen het reguliere onderwijs bevordert, een case manager en een speciale leerkracht toegewezen gekregen. De speciale leerkracht heeft de zoon vanaf 2004 twee keer per week een half uur begeleid.

De school heeft de leerling begin groep 8 aangemeld bij de Permanente Commissie Leerlingenzorg Voortgezet Onderwijs (hierna: PCL-VO). De PCL-VO draagt zorg voor de toetsing en doorgeleiding van alle zorgleerlingen die de overstap gaan maken van het primair naar het voortgezet onderwijs en is, samen met een orthopedagogisch didactisch centrum en een time-out-opvang, ondergebracht in een stichting, B. Stichting B is opgericht door de gezamenlijke besturen van scholen voor voortgezet onderwijs binnen het samenwerkingsverband VO/SVO (voortgezet onderwijs/speciaal voortgezet onderwijs) in de gemeente en is verantwoordelijk voor de zorgleerlingen in die gemeente. In de PCL-VO zijn alle scholen voor voortgezet onderwijs die zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband VO/SVO vertegenwoordigd door hun eigen orthopedagoog.

In de zomer van 2006 heeft de PCL-VO geadviseerd dat de leerling naar het orthopedagogisch didactisch centrum zou gaan, alwaar hij de kaderberoepsgerichte leerweg zou kunnen volgen. Het orthopedagogisch didactisch centrum is geen school maar een lesplek. Een leerling wordt ingeschreven op een school voor voortgezet onderwijs maar volgt de eerste twee jaren zijn lessen op het orthopedagogisch didactisch centrum. Na twee jaar stromen de meeste leerlingen door naar de school van voortgezet onderwijs waar ze staan ingeschreven.

De ouders hebben op 21 juli 2006 een klacht ingediend bij de directeur van de stichting die verantwoordelijk is voor de zorgleerlingen in de gemeente en hem verzocht om het schooladvies te herzien. De coördinator PCL-VO heeft met de ouders van de leerling gesproken over de klacht. De coördinator zou nagaan of de leerling op een reguliere school voor voortgezet onderwijs geplaatst kon worden. Dit bleek niet mogelijk te zijn. Uiteindelijk is de leerling eind 2006 geplaatst op een reguliere school voor voortgezet onderwijs in een andere gemeente.

De visie van partijen

Partijen hebben hun respectievelijke standpunten geïllustreerd en nader toegelicht.

Daarnaast heeft de Commissie ook van derden informatie verkregen, te weten van de intern begeleider van de school en van de betrokken leerplichtambtenaar.

Overwegingen van de Commissie

Klacht tegen de schooldirecteur

De Commissie ziet zich gesteld voor de vraag of de schooldirecteur ten onrechte het AMK en op een verkeerd tijdstip de leerplichtambtenaar heeft ingeschakeld.

De Commissie stelt vast dat de schooldirecteur begin april 2006 een AMK-melding heeft gedaan. De directeur zegt dat hij dit op verzoek van het AMK heeft gedaan nadat hij het AMK om advies had gevraagd. Hij vond dat de ouders iets lieten liggen door geen toestemming te geven om de leerling door een kinderpsychiater te laten onderzoeken en daarmee niet in het welzijn van het kind handelden. Uit de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht, kan verder vastgesteld worden dat in de gemeente een rol voor de PCL-VO is weggelegd voor wat betreft het doorgeleiden van zorgleerlingen uit het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. De PCL-VO kan bepalen dat nader onderzoek nodig is om goed te kunnen vaststellen naar welke school een leerling het beste kan gaan.

De Commissie begrijpt de zorg van de schooldirecteur voor het welzijn en de toekomst van de leerling. Aangezien binnen het samenwerkingsverband VO/SVO aan de PCL-VO is opgedragen te zorgen voor de toetsing en doorgeleiding van alle zorgleerlingen, komt naar het oordeel van de Commissie de zorg om nader onderzoek te laten verrichten meer toe aan dit orgaan dan aan de directeur van de basisschool van de leerling. Daar waar de schooldirecteur al sinds 2002 een kinderpsychiatrisch onderzoek noodzakelijk vond, is het bewerkstelligen van dit onderzoek via een AMK-melding in 2006 niet gepast en al zeker niet wanneer de zorg voor een dergelijk onderzoek op dat moment niet meer is gelegen bij de schooldirecteur maar bij de PCL-VO. Dat de schooldirecteur desondanks overging tot het inschakelen van het AMK kan naar het oordeel van de Commissie worden beschouwd als een oneigenlijk

drukmiddel om de ouders te bewegen alsnog toestemming te verlenen voor een kinderpsychiatrisch onderzoek. De klacht hierover is gegrond.

Ten overvloede merkt de Commissie op dat het Inrichtingsbesluit WVO aangeeft dat het schoolbestuur over toelating van leerlingen beslist en in dat kader onderzoek naar geschiktheid kan laten verrichten.

De middelen die hiertoe beschikbaar worden gesteld, zijn limitatief opgesomd in artikel 4 van het Inrichtingsbesluit. Psychologisch onderzoek is een van de genoemde middelen. Psychiatrisch onderzoek wordt niet genoemd en de Commissie oordeelt dan ook dat psychiatrisch onderzoek niet verplicht gesteld kan worden om toegelaten te kunnen worden op een school voor voortgezet onderwijs.

Naar aanleiding van de klacht over het inschakelen van de leerplichtambtenaar merkt de Commissie het volgende op.

Alhoewel ouders wettelijk verplicht zijn zorg te dragen voor de inschrijving van hun leerplichtige kinderen en het de wettelijke plicht is van een school om de leerplichtambtenaar te informeren over de inschrijving van leerlingen, oordeelt de Commissie dat het tot het takenpakket van de school(directeur) gerekend kan worden om die ouders, die hun kind niet hebben ingeschreven, te laten weten dat zulks door de school aan de leerplichtambtenaar gemeld zal worden.

Door ouders hierover te informeren kunnen eventuele misverstanden opgehelderd worden en/of kunnen ouders er alsnog voor zorgen dat hun kind wordt ingeschreven. Nu de schooldirecteur de ouders niet van tevoren heeft laten weten dat hij aan de leerplichtambtenaar zou melden dat de leerling niet stond ingeschreven, heeft de schooldirecteur naar het oordeel van de Commissie onzorgvuldig gehandeld. De Commissie acht dit klachtonderdeel dan ook gegrond.

Klacht tegen de algemeen directeur van de stichting

De Commissie ziet zich gesteld voor de vraag of de PCL-VO een bindend schooladvies geeft waar scholen niet van af mogen wijken.

Uit hetgeen in de stukken en de zitting naar voren is gebracht, is komen vast te staan dat het de scholen voor voortgezet onderwijs binnen het samenwerkingsverband VO/SVO zijn die bepalen of ze een leerling al dan niet plaatsten. Het PCL-VO adviseert slechts.

Alhoewel de Commissie zich kan voorstellen dat de term bindend advies de indruk wekt dat de scholen die dit advies krijgen hieraan gebonden zijn, stelt de Commissie vast dat de scholen niet aan deze adviezen zijn gebonden. De scholen bepalen zelf of ze het advies opvolgen of niet. De klacht is dan ook ongegrond.

Wel merkt de Commissie op dat de communicatie over plaatsing van zorgleerlingen op scholen voor het voortgezet onderwijs voor verbetering vatbaar is. Datgene wat wordt gecommuniceerd moet eenduidig en helder zijn. Dat geldt niet alleen voor wat betreft de communicatie over het advies van de PCL-VO. Het geldt ook als het gaat om het afwijzen van een leerling. In de brochure van de commissie, die in opdracht van de gezamenlijke schoolbesturen de procedures bij de overstap van leerlingen van het basisonderwijs naar het

voortgezet onderwijs coördineert en aanbevelingen ter verbetering doet, staat dat ouders hun kinderen voor 1 maart moeten aanmelden bij een school van voortgezet onderwijs en dat deze school ouders schriftelijk bericht over de plaatsing of afwijzing van hun kind. Naar aanleiding van hetgeen ter zitting naar voren is gebracht stelt de Commissie vast dat het orthopedagogisch didactisch centrum ouders hierover informeert als de PCL-VO heeft geadviseerd dat een leerling een lesplek op het orthopedagogisch didactisch centrum krijgt. In onderhavige zaak is dat niet gebeurd omdat de ouders niet zijn ingegaan op de uitnodiging om met het orthopedagogisch didactisch centrum te praten over het schooladvies.

De Commissie meent dat de school voor voortgezet onderwijs waar een leerling is aangemeld, conform hetgeen in de brochure staat vermeld, ouders altijd moet berichten over het al dan niet plaatsen van de leerling. Verder meent de Commissie dat het orthopedagogisch didactisch centrum - indien blijkt dat een mondelinge toelichting niet mogelijk is - een brief aan ouders moet sturen waarin duidelijk uiteen wordt gezet hoe de PCL-VO tot het schooladvies met indicatie “orthopedagogisch didactisch centrum” is gekomen en wat dat precies inhoudt. De Commissie zal over de communicatie over plaatsing van zorgleerlingen een aanbeveling doen.

Tot slot wil de Commissie een opmerking plaatsen over het beleid van het samenwerkingsverband om een leerling niet te plaatsen als ouders weigeren toestemming te geven voor onderzoek dat nodig is om de leerling te kunnen plaatsen.

Het Inrichtingsbesluit geeft het bestuur van scholen voor voortgezet onderwijs de bevoegdheid om leerlingen toe te laten en hiertoe toelatingsvoorwaarden te formuleren. Alhoewel de Commissie begrijpt dat nader onderzoek noodzakelijk kan zijn, merkt zij naar aanleiding van onderhavige zaak op dat in de toekomst wellicht beter gecommuniceerd kan worden of het verrichten van een onderzoek als voorwaarde voor de toelating wordt gesteld of dat een nader onderzoek (in casu onderzoek door een kinderpsychiater) wenselijk wordt geacht om nog beter te kunnen bepalen hoe een leerling begeleid gaat worden. Hierover zal de Commissie ook een aanbeveling doen.

Het oordeel van de Commissie

De klacht de klacht tegen de schooldirecteur is gegrond; de klacht tegen de algemeen directeur is ongegrond.

Aanbevelingen van de Commissie

De Commissie beveelt het schoolbestuur aan:

- de informatie over de plaatsingsprocedure van zorgleerlingen bij het voortgezet onderwijs zoveel mogelijk in één brochure op te nemen, waarbij in de brochure verwezen kan worden naar de mogelijk bestaande aanvullende informatie;
- na te gaan of de bestaande brochure over de plaatsingsprocedure aangepast en/of uitgebreid moeten worden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan aanpassing of toelichting van het begrip bindend advies;
- er op toe te zien dat aan ouders kenbaar wordt gemaakt wanneer een onderzoek in het kader van plaatsing op een school voor voortgezet onderwijs als toelatingsvoorwaarde wordt beschouwd;

- te bevorderen dat de digitale versies van rapporten in het internetprogramma dat de uitwisseling van informatie tussen scholen vereenvoudigt overeenstemmen met de originele schriftelijke rapporten;
- dat scholen voorafgaande aan de wettelijk verplichte melding of leerlingen ingeschreven staan op een school voor voortgezet onderwijs, ouders van leerlingen die niet staan ingeschreven hierover informeert.